

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ТДАТУ, д.т.н., професор

_____ **Сергій КЮРЧЕВ**

«25» листопада 2022 р.

ПРОГРАМА

КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

**для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Запоріжжя, 2022

**Перелік професійних дисциплін
для комплексного кваліфікаційного екзамену
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

1. Бюджетний менеджмент.
2. Податковий менеджмент.
3. Страховий менеджмент.
4. Банківський менеджмент.
5. Фінансовий менеджмент.

Теми з дисципліни «Бюджетний менеджмент»

1. Бюджетний менеджмент і його роль у бюджетному процесі.
2. Визначення бюджетного менеджменту. Об'єкт і суб'єкти бюджетного менеджменту. Предмет бюджетного менеджменту як навчальної дисципліни.
3. Складові організації бюджетного процесу. Органи управління бюджетом. Етапи і методи управлінської діяльності в бюджетному процесі.
4. Складові бюджетного менеджменту: бюджетне планування, організація виконання бюджету, облік і звітність з виконання бюджету, контроль за виконанням бюджету.
5. Бюджет як фінансовий план, склад і структура його доходів і видатків.
6. Методи, джерела і принципи формування доходів.
7. Класифікація видатків і форми бюджетного фінансування. Бюджетний дефіцит: причини, наслідки та межі.
8. Джерела покриття бюджетного дефіциту.
9. Органи оперативного управління бюджетом.
10. Бюджетна класифікація доходів і видатків, її роль у бюджетному процесі та виконанні бюджету.
11. Складання бюджетної декларації та проекту Державного бюджету України
12. Розгляд та затвердження державного бюджету.
13. Організаційні основи виконання Державного бюджету України.
14. Організація, види та форми бюджетної звітності.
15. Сутність і призначення фінансового контролю, його роль у виконанні бюджету. Види, форми та методи бюджетного контролю.

Теми з дисципліни «Податковий менеджмент»

1. Види та порядок проведення податкових перевірок.
2. Облік платників податків.
3. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
4. Механізм нарахування та сплати податку на додану вартість.
5. Механізм нарахування та сплати єдиного податку.
6. Механізм нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб.
7. Механізм нарахування та сплати податку на прибуток підприємств.
8. Електронний кабінет платника податків.
9. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.

10. Планування та оптимізація податкового навантаження.
11. Нарахування податків, зборів, платежів при виплаті заробітної плати.
12. Функції та завдання Державної податкової служби України.
13. Класифікація податків.
14. Сутність та особливості нарахування єдиного соціального внеску.
15. Міжнародне податкове планування.

Теми з дисципліни «Страховий менеджмент»

1. Інфраструктура страхового ринку України та особливості його розвитку на сучасному етапі.
2. Умови створення, реєстрації страхових компаній та організація управління ними.
3. Зміст, складові та система стратегічного управління страховою організацією.
4. Задачі, функції та особливості організації маркетингової діяльності в страховій компанії.
5. Система розробки та продажу страхових послуг.
6. Оцінка ризиків при прийнятті їх на страхування (андеррайтинг). Основи організації актуарних розрахунків.
7. Врегулювання страхових претензій.
8. Склад доходів і витрат страхової компанії.
9. Управління формуванням прибутку страхової компанії.
10. Платоспроможність страхової компанії та вимоги до її забезпечення в Україні.
11. Визначення фінансової надійності страхової компанії та фактори, що її забезпечують.
12. Управління страховим портфелем страхової компанії.
13. Управління формуванням обов'язкових резервів з ризикових видів страхування.
14. Управління розміщенням страхових резервів.
15. Процес реорганізації, санації і ліквідації страхової компанії.

Теми з дисципліни «Банківський менеджмент»

1. Власний капітал банку, джерела його формування та функції.
2. Групи доходів банківських установ.
3. Сутність та класифікація активів банку.
4. Типи кредитної політики та призначення кожного з них.
5. Методи управління проблемними кредитами.
6. Порівняльна характеристика банківських операцій, банківських продуктів та банківських послуг.
7. Сутність управління пасивами банку. Інструменти та методи управління.
8. Зовнішні та внутрішні чинники, які впливають на роботу банку в сфері кредитування.
9. Економічні нормативи ліквідності.
10. Система планування банківської діяльності.
11. Методи оцінки вартості капіталу банку.

12. Управління дохідністю кредитного портфеля та методи ціноутворення за кредитами.
13. Поняття та показники прибутковості банку.
14. Цінові та нецінові методи управління залученими коштами.
15. Процес управління кредитним ризиком банку.

Теми з дисципліни «Фінансовий менеджмент»

1. Економічна сутність, мета, завдання і функції фінансового менеджменту.
2. Система забезпечення фінансового менеджменту.
3. Оптимізація грошових потоків на підприємстві.
4. Управління прибутком в процесі господарської діяльності підприємства.
5. Суть і значення управління активами підприємства.
6. Стратегії фінансування поточних активів.
7. Політика формування власних фінансових ресурсів.
8. Політика залучення позикових засобів.
9. Вартість капіталу і принципи її оцінки.
10. Оптимізація структури капіталу.
11. Мета, сутність і задачі управління інвестиціями.
12. Механізми зменшення дії фінансових ризиків.
13. Бюджетування як сучасна система планування на підприємстві.
14. Сутність та основні завдання антикризового фінансового управління підприємством.
15. Механізм фінансового менеджменту.
16. Суть і практичне використання оцінки вартості грошей в часі.

Рекомендована література

Основна

1. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [І. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] К.: 2017. 119 с.
2. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
3. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. - 272 с.
4. Соціальне страхування : підруч. / за ред. О. П. Кириленко та В. С. Толуб'яка. - Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. - 516 с.
5. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. - Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. - 720 с.
6. Ярошевич Н.Б. Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник / Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, А.І. Якимів - Львів.: «Новий Світ2000», 2019. - 400 с.
7. Фінанси підприємств: навч. посібник / О. О. Яцух [та ін.] ; за ред. О. О. Яцух ; ТДАТУ. - Мелітополь, 2018. - 292 с.

8. Аранчій В.І., Чумак В.Д., Бражник Л.В. Фінанси підприємств: навч. посібник. Полтава: РВ ПДАА, 2018. - 350 с.
9. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
10. Податкова система [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 408 с.
11. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 416 с.
12. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
13. Податкова система: навч. посібник [Косторной С.В., Яцух О.О., Цап В.Д., та ін.] – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. – 196 с.
14. Тридід О.М., Самородов Б.В., Вядрова І.М. та ін. Банківська система: підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. - Львів : «Новий Світ - 2000», 2020. - 536 с.
15. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. - Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. - 364 с.
16. Вовчак О. Д. Страхова справа: підручник / О.Д. Вовчак. – К.: Знання, 2011. – 391 с.

Допоміжна

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами та доповненнями).
2. Господарський кодекс України від 16.03.2013 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями).
3. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 8 липня 2010 року № 2464-VI.
4. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI (зі змінами та доповненнями).
5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III (зі змінами і доповненнями).
6. Закон України «Про страхування» в редакції Закону № 2745-111 від 04.10.2001 (зі змінами і доповненнями).
7. Закон України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20 вересня 2001 р. № 2740-III.
8. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23 лютого 2006 р. № 3480-IV.
9. Закон України «Про Митний тариф України» від 19 вересня 2013 року № 584-VII.
10. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку» від 19.06.2015 р. № 578.
11. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість" від 23.09.2014 р. № 966

12. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV (із змінами і доповненнями).

13. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III

14. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV

15. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 № 2664-III

16. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 46-47, ст.403)

17. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 р. № 86/98

18. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997р. № 280/97-ВР

19. Про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями : Положення НБУ, затверджене Постановою Правління НБУ 25.01.2012 р. № 23.